

ÉMILIE PLATEAU

MARZENA SOWA

VIVIAN MAIER

CLARA OBSCURA

Títol original: *Vivian Maier. Claire-Obscure*

© Dargaud, 2024

© dels textos i les il·lustracions: Émilie Plateau i Marzena Sowa

© de la traducció: Carlos Mayor

© de la introducció: Déborah García Sánchez-Marín

© de les fotografies: Shutterstock (Hayk Shalunts)

© d'aquesta edició: Andana Gràfica, 2024

www.andanagrafica.com / hola@andanagrafica.com

Assessorament lingüístic: Maria Carbó

Queda prohibida la reproducció i transmissió total i parcial d'aquest llibre sota cap forma ni per cap mitjà electrònic o mecànic sense el permís dels titulars del copyright i de l'empresa editora. Tots els drets reservats.

1a edició, setembre de 2024

ISBN: 978-84-19605-21-4

Dipòsit legal: V-2797-2024

Imprès a la UE

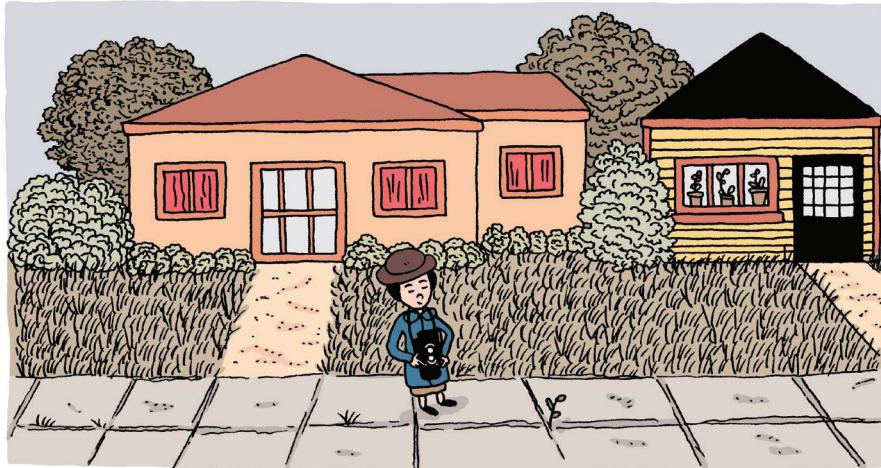
ÉMILIE PLATEAU

MARZENA SOWA

VIVIAN MAIER

CLARA OBSCURA

TRADUCCIÓ DE CARLOS MAYOR

INTRODUCCIÓ

de Déborah García Sánchez-Marín

Vivian Maier (1926-2009) va ser una de les fotògrafes més grans i enigmàtiques del segle xx: la seva obra va romandre pràcticament desconeguda durant la seva vida. Maier va néixer a Nova York, però va passar part de la seva infància a França abans de tornar als Estats Units. Tot i que va fer de mainadera al llarg de més de quatre dècades, la seva autèntica passió va ser la fotografia. Sense formació artística reglada, va desenvolupar un estil fotogràfic propi, documentant amb mestria la vida als carrers de Nova York i Chicago des de la dècada del 1950 fins a la del 1990. El que fa que la Vivian sigui particularment fascinant és el fet que mai no va mostrar en públic la seva obra ni en va buscar reconeixement. Les seves fotografies, més de 150.000 imatges, es van trobar anys després de la seva mort quan un col·leccionista anomenat John Maloof va adquirir capses plenes de negatius en una subhasta. En revisar-los, Maloof es va adonar de la qualitat excepcional de la producció de Maier, la qual cosa va fer que es revalorés pòstumament com una de les grans fotògrafes del seu temps.

Maier tenia un ull agut per captar la vida quotidiana de manera íntima i autèntica. Les seves imatges ofereixen un testimoni visual del segle xx, amb una atenció particular a les persones comunes, la canalla i els moments efímers que sovint passen desapercebuts. El seu estil, que barreja el fotoperiodisme amb l'art documental, es caracteritza per una combinació de sensibilitat i observació aguda. Malgrat la seva genialitat, Maier era una persona d'allò més reservada i misteriosa. Guardava amb cura les seves fotografies i pel·lícules, i no parlava de la seva feina ni de la seva vida personal amb els qui tenia a prop. Això va contribuir a l'aura de misteri que l'envolta encara avui. La seva història planteja preguntes sobre la naturalesa del talent, el reconeixement i l'anonimat, la qual cosa ha fet que esdevingués una icona tant per la seva obra com per la vida enigmàtica que va dur.

Un dels aspectes que sempre han fascinat de la fotografia de Vivian Maier és el seu diseg d'introduir-se subtilment en la seva obra. L'artista es plasmava en les seves fotografies, algunes vegades com a reflex, altres com a ombra, però en tots els casos introduint la pròpia figura com a part fonamental de la composició. Mai no es va deixar de fotografiar i, tot i que ho va fer fins a dir prou, sempre tenim la sensació que la seva vida s'ns escapa, s'ns esmuny.

Vivian Maier: claraobscura ens endinsa en la complexitat d'aquesta figura, oferint un retrat íntim de Maier, del seu món interior i del misteri de la seva vida privada, una vida marcada per la soledat i l'anonimat. Funcionant a tall de far, ens permet il·luminar aspectes d'ella mateixa que ni tan sols els seus nombrosos autoretrats aconsegueixen desvelar. Mitjançant vinyetes elaborades amb cura i un guió que capta l'essència del seu misteri, Émilie Plateau i Marzena Sowa ens conviden a repensar la relació entre l'art, l'anonimat i el llegat, no només honrant així Maier, sinó també qüestionant el lloc que ocupen els artistes no reconeguts en la nostra societat.

Maier
1950

Maier
1950

Maier tenia un do excepcional per a la composició. Les seves imatges estan enquadrades meticulosament, amb un equilibri entre llum i ombra que recalca tant els subjectes com l'entorn. És fonamental l'ús magistral del clarobscur en les seves fotografies, en què la llum i l'ombra s'entrellacen per donar profunditat i significat a la imatge. De manera similar, Plateau i Sowa fan servir el contrast entre la claredat i la foscor, literalment i metaòricament, per explorar els aspectes més lluminosos i foscos de la vida de Maier. Així, igual que ella captava el món amb una barreja d'una composició curiosa, una atenció al detall i una sensibilitat profunda vers la realitat quotidiana, aquest còmic també aconsegueix captar l'essència de la seva vida i la seva obra amb una narrativa visual que fa paleses aquestes mateixes qualitats.

Diane Arbus
The Photographer's Wife
1967

Diane Arbus
Self-Portrait in a Mirror
1967

Diane Arbus
The Photographer's Wife
1967

Diane Arbus
The Photographer's Wife
1967

Maier feia servir principalment una càmera Rolleiflex, que se sosté a l'altura de la cintura i permet disparar sense dur-la fins als ulls, la qual cosa li donava la capacitat de retratar els seus subjectes sense interrompre el flux natural de l'escena. *Vivian Maier: claraobscura* ofereix una mirada íntima i autèntica al món de l'artista, com si fos una nova sèrie de les seves fotos, però en format narratiu. Les vinyetes d'aquest còmic podrien ser una mena de «fotografies en moviment».

© Estate of Vivian Maier
Courtesy of Maloof Collection
and Howard Greenberg Gallery

© Estate of Vivian Maier
Courtesy of Maloof Collection
and Howard Greenberg Gallery

Fotografies de Shutterstock (Hayk Shalunts). Los Angeles, EUA 27 de febrer de 2016, exposició de Vivian Maier a Merry Karnowsky Gallery.

Chicago, 1963. Família Gensburg.

Tens bon ull. Molt bé!
Això porta sort.

És per a tu. Vull
que tinguis sort i
siguis feliç.

Gràcies, John. Què t'ho fa
pensar, que no soc feliç?

No somrius gaire.

Tu creus que qui somriu
és feliç necessàriament?

Eh... Sí!

Somriure és ensenyar
als altres que ets feliç.

El que ensenes
als altres són les dents.

Tu creus que quan un gos
ensenya les dents és per
somriure't?

Mmm...

És per mossegar-te el darrere.
O una cuixa! Així!

Així!

I després segurament estarà molt content, aquest gos.

Però nosaltres no som animals!

Ah, no?
Jo sí que soc un animal. Doncs no somriguis!

Ha, ha! Els qui somriuen a tota hora són els americans. Jo no soc gaire americana. Però soc molt feliç aquí amb vosaltres.

I ho ensenyó, però interiorment. Somric amb el cor, somric amb l'estòmac, amb el fetge també.

Ha, ha! I amb els budells?

Qui més somriu amb els budells és el John. Li fan pets de felicitat!

